Ankenævnet for Forsikring

899/12-5

Den 17. september 2012 blev i sag nr. 81.233:

xxx xxxx
xxxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxx

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har livsforsikring i PFA Pension. Hun klager over, at selskabet har standset udbetalingen af helbredsbetingede ydelser fra den 1/3 2011 og krævet tilbagebetaling af udbetalte ydelser fra den 1/2 2009 til den 28/2 2011.

Selskabet henviser til, at klagerens erhvervsevne ikke er nedsat med 1/2 eller derover. Selskabet har til støtte for tilbagebetalingskravet henvist til, at klageren udøver erhvervsvirksomhed som kunstner og underviser og derfor burde kunne varetage et job på mindst halv tid.

Pensionsordningen indeholder en dækning ved invaliditet, der yder fuld invalidepension og præmiefritagelse, når erhvervsevnen er nedsat til halvdelen eller derunder.

Klageren er født i 1969 og er uddannet sygehjælper i 1992. Hun har endvidere haft ansættelser som vikar på en skole, underviser på bosteder, o.l. I 2005, hvor hun havde job som sygehjælper, kom hun til skade med højre knæ og ryggen. Arbejdsskadestyrelsen har anerkendt tilfældet som en arbejdsskade og har ved afgørelse af 20/5 2010 fastsat klagerens erhvervsevnetab som følge af ulykken til 50 %. Hun er pr. 1/3 2009 tilkendt førtidspension.

2. 81.233

I sin klage til nævnet har klagerens advokat bl.a. anført:

"I september 2005 tiltrådte [klageren] en stilling som sygehjælper og genoptræningsinstruktør på … sygehus, genoptræningsafsnit. Her var hun den 28. september 2005 udsat for en arbejdsulykke, hvor hun beskadigede ryggen flere steder og fik dropfod.

[Klageren] blev udredt af en speciallæge i ortopædkirurgi, ... Denne påviste degenerativ lændelidelse og der blev på … sygehus den 21. januar 2008 foretaget stabiliserende/stivgørende operation mellem 5. lændehvirvel og korsbenet, jf. bilag ...

Den 12. januar 2009 blev der foretaget en psykologisk vurdering af min klient, udført af cand. Psych. Ph.D … fra Neuroklinisk Psykolog Praksis, jf. bilag ... Dette skete på foranledning af … kommune. … konkluderer bl.a., at min klient lider dagligt af kroniske smerter med høj gennemsnitligt smerteintensitet og stiv ryg, som forstyrrer hendes søvn, energiniveau, humør og evnen til at udføre selv dagligdags opgaver. Hun kan ikke bøje sig ned eller rotere i lænden og hun er belastet af sin smertetilstand både psykisk og fysisk. Endvidere anføres, at hendes kroniske smerter forværres af stress og pres. Hun konkluderer, at min klient lider dagligt af høj smerteintensitet og er aldrig smertefri og at varigheden af hendes smertetilstand er kronisk og uden muligheder for markant bedring.

Arbejdsulykken blev anmeldt og anerkendt som arbejdsskade i 2008. [Klageren] fik tilkendt 10 % méngrad. Hendes erhvervsevnetab blev vurderet til 65 %, hvoraf 50 % skyldtes arbejdsskaden, jf. bilag ...

Hun blev fra den 1. marts 2009 tilkendt førtidspension på grund af en vurdering af erhvervsevnen som værende varigt nedsat i et omfang, at der ikke engang på det rummelige arbejdsmarked er mulighed for at etablere en realistisk arbejdsfunktion, jf. bilag ...

Efter arbejdsulykken påbegyndte PFA Pension udbetaling i henhold til den tegnede forsikringsordning.

Pludselig modtager min klient den 24. februar 2011 et brev fra PFA Pension, hvor man angiver, at PFA Pension stopper udbetalingen med tilbagevirkende kraft fra den 1. marts 2008 samt kræver det udbetalte beløb tilbage, jf. bilag … og bilag ...

Denne afgørelse klager min klient over, og PFA Pension genvurderer sagen den 28. april 2011, jf. bilag … - uden dog at nå til et andet resultat.

Jeg skriver til PFA Pension ved brev af 16. maj 2011, jf. bilag ... PFA Pension revurderer endnu en gang sagen, jf. bilag … og nu indhenter man en ny speciallægeerklæring af 24 juni 2011 fra overlæge, speciallæge i ortopædkirurgi …, … Sygehus, jf. bilag ... Af denne fremgår, at 'Hendes erhvervsevne er tidligere skønnet reduceret med 75 % og hun er tildelt førtidspension. Hendes erhvervsevne er ikke bedret'

På trods af de senest indhentede oplysninger fastholder PFA Pension deres afgørelse om at stoppe udbetaling af invalide pension og at tilbagekræve allerede udbetalt pension, jf. brev af 17. august 2011, jf. bilag ...

Begrundelse for anken

Det er min opfattelse, at PFA Pension skal tilpligtes at

1. genoptage udbetalingen af invalidepensionen,

2. udbetale invalidepensionen i den periode, hvor den har været stoppet og

3. bekræfte at PFA Pension frafalder sit tilbagebetalingskrav.

Det gøres til støtte herfor gældende, at det er lægeligt dokumenteret, at min klients erhvervsevne er nedsat med mindst 50 %.

Jeg henviser tillige til afgørelsen fra kommunen i sagen om førtidspension samt arbejdsskadesagen.

Særligt til de af PFA Pension anførte begrundelser for at stoppe udbetaling af invalidepension gøres gældende, at begrundelserne alene er antagelser og gisninger på et tyndt grundlag, der ikke har støtte i sagens dokumenter. Desuden har PFA Pension ikke gjort sig den ulejlighed at kontakte min klient for at få hendes bemærkninger til PFA Pensions gætterier. Jeg henviser til bilag ...

Særligt til den seneste afgørelse fra PFA Pension (bilag …) bemærkes, at det er bemærkelsesværdigt, at lægekonsulenten fra PFA alene hæfter sig ved at speciallægen i bilag … anfører, at hendes rygsmerter, der er hæmmende for hendes daglige aktivitets- og udfoldelsesmuligheder, "ydermere farves af nogen funktionel overbygning", når speciallægen tydeligt konkluderer, at min klient har en kronisk degenerativ lænderyg lidelse og at hendes erhvervsevne, der tidligere er vurderet nedsat med 75 % - ikke skønnes bedret samt at erhvervsevnen er betinget af både ryglidelse og operation herfor samt psykisk belastning.

Til bemærkningerne omkring videoklippet på YouTube skal præciseres, at den pågældende vinprop vejer 320 gram. Min klient har ingen anelse om hvor PFA Pension har deres oplysninger fra. Det er min opfattelse at disse betragtninger fra PFA Pension er ganske irrelevante, idet min klient jo ikke er afskåret fra at have en indhold i sit liv (sin kunst). Det er blot et eksempel på, hvor sporadisk PFA Pension behandler sagen.

I relation til min klients kunstinteresse henviser jeg til bilag ... Desuden kan oplyses, at min klient får alt støbning og lignende hårdt fysisk arbejde udført af hjælpsomme støbere. Min klient udfører alene en pudsning på de billeder, som PFA Pension henviser til.

Endnu en misforståelse hos PFA Pension som min klient kan rette er, at hendes arbejdsværelse i huset på … ikke lå på 1. sal. Værelset på 1. sal tilhørte hendes datter … Det er datteren, som har malet på vægge, døre og gulv. Min klient har netop ikke kunne male huset ved fraflytning.

Afslutningsvis skal anføres, at [klageren] har brugt en stor del af sine midler til at fremstille/ få fremstillet sin kunst. Denne kunst er vigtig for [klageren] i hendes liv. Kunsten gør at hun kan komme lidt væk fra det daglige smertehelvede. Her bliver hun ikke mindet om at hun ikke kan bukke sin ned for at tage noget på den nederste hylde. At hun ikke kan løfte, at hun ikke kan sidde på en stol i mere end 15 til 20 minutter af gangen. Hun kan gå fra og til. Hendes dag er bestemt af hendes smertetilstand. Nogle dage er gode, andre dårlige.

PFA Pension fremhæver at [klageren] sælger dyr kunst som sin levevej. Hertil henvises blot til min klients regnskaber, som jeg allerede ved bilag … har gjort PFA Pension opmærksom på, Der er tale om en beskeden indtægt af hobby-karakter."

4. 81.233

I brev af 25/11 2011 til nævnet har selskabet hertil bl.a. bemærket:

Ved vores opfølgning i februar 2011 bliver vi bekendt med, at forsikrede siden 2009 har drevet en selvstændig gallerivirksomhed med kunst, som forsikrede selv fremstiller. Forsikrede har ikke underrettet PFA Pension om denne virksomhed på trods af, at det fremgår af vores breve, at forsikrede er forpligtet til at underrette om ændringer i helbred eller arbejdsmæssige situation. Der er bl.a. tale om malerier, glaskunst, skulpturer i forskellige materialer, smykker og håndmalede gavekort. Herudover tager forsikrede ofte på forretningsrejser, hvor kunstværkerne udstilles. Ligeledes udbyder forsikrede halv- og heldagskurser.

I det følgende vil vi mere deltaljeret beskrive, at forsikredes erhvervsaktiviteter dokumenterer, at hun på trods af de helbredsmæssige gener er i stand til at arbejde på mere end halv tid i gallerivirksomheden og der er tilsyneladende mulighed for at tilrettelægge arbejdet, så det passer til forsikredes skånebehov.

Lægelige akter:
Det fremgår af lægeattest 2 (bilag …), at tilstanden fra november 2008 frem til august 2010 er forværret med tiltagende smerter i ryg og begge knæ og at udredning af knæproblemerne er påbegyndt.

Vi bad efterfølgende om flere oplysninger og i forsikredes mail af den 4. februar 2011 (bilag …) fremgik det, at der var konstante kroniske smerter efter rygoperation, samt i knæ. Ligeledes fremgik det, at forsikrede ikke følte sig psykisk stærk, hvis hun blev udsat for pres. Endvidere var migrænen forværret og der afventedes ny undersøgelse. Endelig beskrev forsikrede træthed.

Til mailen af 4. februar 2011 var vedhæftet speciallægeepikrise af den 21. september 2010 fra speciallæge i ortopædkirurgi … (bilag …). Forsikrede beskrev gener fra begge knæ, ved belastning og om natten. Der er derfor taget røntgenbilleder af begge knæ, som ifølge speciallægen viste, at der intet abnormt var at finde.

Af epikrise dateret den 17. januar 2011 fra … Hospital, Dansk Hovedpinecenter (bilag …), fremgår det, at forsikrede de seneste 3 mdr. har haft en forværring i hovedpinen, men at det ellers har gået ganske godt det seneste år. Det fremgår, at forsikrede maler billeder og laver skulpturer, som hun rejser rundt i verden og viser frem. Det fremgår endvidere, at hun rider en del på hendes islandske hest.

Ved mail af den 12. april 2011 har forsikrede fremsendt nye oplysninger i form af billeddiagnostisk epikrise af den 5. april 2011 fra Privathospitalet … (bilag …). Det fremgår heraf, at forsikrede den 2. april 2011 fik lavet en MR-scanning af ryggen. Det fremgår, at der har været god effekt af rygoperationen indtil for et par måneder før undersøgelsen og at årsagen til undersøgelsen er smerter i brystryggen med udstråling til benene. Ved scanningen findes der ikke tegn på rodkompression, og der er således ikke objektive forandringer, der kan forklare de udstrålende smerter.

På baggrund af de ovenstående lægelige oplysninger i sagen, er der derfor ikke fundet objektive lægelige fund der begrunder, at forsikredes erhvervsevne skulle være nedsat i et omfang, som berettiger til dækning.

I de lægelige oplysninger er der oplysninger om, at forsikrede driver virksomhed. Vi vil derfor i det følgende beskrive omfanget heraf.

[Klagerens virksomhed]
Forsikredes har oprettet en hjemmeside til sin virksomhed: www...dk. Vi vedlægger print af det, der fremgår af hjemmesiden både fra februar 2011 (bilag …) og i november 2011 (bilag …).

Af forsikredes CV fremgår det, at hun har deltaget i adskillige udstillinger mv. Forsikrede udstiller på messer herunder i 2010 i Bella Center. Forsikrede har ligeledes udstillet i Tyskland i årene 2009 til 2011, i Firenze i 2009, i New York på Agora Gallery i 2010, på Færøerne i 2010, i Danmark 2010-2011, i Nice, Frankrig 2010 og på Fiji Øerne ved en solo udstilling i oktober/november 2010.

Under 'udstillinger 2010' i bilag …, fremgår det, at forsikrede i marts 2010 har udstillet på forbrugermesse … og i påsken og pinsen 2010 har galleriet åbent fra kl. 10 -17. I april 2010 deltog forsikrede i … og i april/maj 2010 deltog hun i udstilling på … i … samt en udstilling på ... I juni 2010 deltog forsikrede i udstilling på Fiji/New Zealand. Derudover har forsikrede deltaget i …, Tyskland, i september 2010 udstillede du på … og i oktober 2010 i Nice og Italien. Man kan derfor konkludere, at forsikrede har haft et travlt år i 2010. Det samme er gældende for udstillingsåret 2011 og vi henviser for nærmere information til bilag … under afsnittet 'Exhibition 2011'.

På hjemmesiden tilbyder forsikrede heldagskurser fra 10-17, ligesom der er forskellige former for kunst til salg.

I februar 2011 fremgik det af hjemmesiden at 'alt skal væk, ny kunst skal frem' og at der altid er nye værker i galleriet.

Det fremgår af oplysninger fra Hostmaster.dk (bilag …), at hjemmesiden med domænenavnet '…' er oprettet den 17. februar 2008. På hjemmesiden for Det Centrale Virksomhedsregister fremgår det, at virksomhedens CVR nr. … er etableret og registreret den 1. marts 2009 (bilag …).

Der har været meget presseomtale i forbindelse med forsikredes udstillinger.

Den 9. september 2009 bragte … en artikel om forsikrede og dennes virksomhed (bilag …). Af artiklen fremgår det, at forsikrede åbner galleri efter fire års pause. Det fremgår endvidere, at forsikrede i første omgang vil fylde galleriet med egen kunst, men forventer på et senere tidspunkt også at kunne tilbyde kunst lavet af andre kunstnere. Derudover fremgår det, at forsikrede har stor erfaring med at undervise i kunst og tilbyder via sit galleri undervisning. Endelig fremgår det, at forsikrede i slutningen af september 2009 skal til Norge, hvor værkerne vises frem på en kunstudstilling og i december 2009 skal værkerne ligeledes vises frem ved en udstilling i Italien.

I juni 2010 bragte … ligeledes en artikel (bilag …). Det fremgår, at når forsikrede rider på sin islænder hest, får hun inspiration og ideer til skulpturer og malerier. Ligeledes fremgår det, at hun har udstillet i New York og på Fiji Øerne med skulpturer og malerier.

Den 11. september 2010 blev forsikrede omtalt i en artikel i Fiji Sun Newspaper (bilag …). Det fremgår, at forsikrede har været på Fiji i en uge og i løbet af den tid havde nået at male seks malerier.

Galleria … har på sin hjemmeside en beskrivelse af forsikrede (bilag …). Der står bl.a. følgende: 'After an accident in my back, I've gone much into myself and found a new force

and energy this was the beginning of my sculptures'. Det fremgår endvidere på hjemmesiden for Galleria …, at forsikrede har udstillet på deres to gallerier I Nice i Frankrig fra den 8. til den 29. oktober 2010 og i Napoli fra den 10. til den 31 marts 2011 (bilag …). Her fremgår ligeledes de mange steder, hvor forsikrede som nævnt har udstillet.

På baggrund af ovenstående har vi i vores revurderinger vurderet, at det er dokumenteret, at forsikrede har omfattende aktiviteter inden for fremstilling, udstilling og salg af kunst. Forsikrede er i stand til at rejse rundt i verden og udstille sine værker. Der er stort set hver måned mindst en udstilling i Danmark eller udlandet, hvilket bl.a. må forudsætte en del planlægning. Ligeledes har forsikrede en hjemmeside som løbende er blevet opdateret.

Vi indhentede en speciallægeerklæring i sommeren 2011 og resultatet heraf bliver gennemgået neden for.

Vurderingen af forsikredes helbred sammenholdt med erhvervsaktivitet
Vi har ved behandlingen af sagen indhentet en speciallægeerklæring fra speciallæge i ortopædkirurgi …, som undersøgte forsikrede den 24. juni 2011 (forsikredes bilag …). Vores lægekonsulent har set på speciallægeerklæringen og hæfter sig ved, at det af konklusionen fremgår, at rygsmerterne farves af en *'funktionel overbygning'.* Det lægefaglige udtryk betyder, at patienten agerer som om der er en påvirkning, uden der nødvendigvis er en sådan.

Det fremgår ligeledes af konklusionen, at han ved den objektive undersøgelse fandt at der er *'stærkt indskrænket bevægelighed i lænderyggen både ved foroverbøjning og sidebøjning. Gangen er med tydelig hoften'.*

Ved revurderingen af sagen er vi imidlertid blevet opmærksom på et filmklip fra sommeren 2011, som er optaget under …, hvor forsikrede udstillede sin kunst.
…
Det er en ca. 13 minutter lang video, hvor forsikrede fortæller om sin kunst. Imens forsikrede fortæller om sin kunst, bukker hun sig flere gange for at tage et kunstværk formet som vinprop op. Ligeledes bevæger forsikrede sig ubesværet på videoen og der er ingen tegn på halten. Forsikredes faktiske fysiske formåen på videoen er ikke i overensstemmelse med, hvad forsikrede har angivet til speciallægen.

Forsikrede har oplyst til speciallægen, at hun højst kan bære 2 kg ind til kroppen. Imidlertid angiver vedkommende, der interviewer forsikrede i bilag …, at den vinprop, som forsikrede bukker sig for at tage op, er tung og må i hvert fald veje 3 kg. Ligeledes tager forsikrede den ikke op ind til kroppen, men tager vinproppen op fra pulten i strakt arm ud fra kroppen.

Forsikredes advokat skriver i klagen, at den vejer 320 gram og at hans klient ikke ved hvorfor vi skriver, at den vejer 3 kg. Hertil kan det tilføjes, som også beskrevet i vores brev af 17. august 2011 (forsikredes bilag …), at det er intervieweren, der sammen med forsikrede, bliver enig om, at den er så tung, så den mindst vejer 3 kg. Ligeledes mener advokaten, at det er ganske irrelevant for sagen. Det er meget relevant for sagen, fordi forsikrede oplyser mange gener til de forskellige behandlende læger. Herunder fortæller hun ved speciallægeundersøgelsen, at hun ikke kan bukke sig. Det modsatte er med bilag … imidlertid bevist.

Forsikrede har på hjemmesiden www.facebook.dk oprettet en profil til sin virksomhed ... Profilen er offentlig tilgængelig og der er lagt billeder op af forsikrede, hvor hun bearbejder sin kunst i et værksted. Her ses tydeligt, at forsikrede ikke har nogle problemer med at bøje sig til siden, som hun ellers har angivet til speciallægen. Billederne fra profilen, samt opdateringer på profilen er vedlagt som bilag ... Forsikrede har på denne profil den 2. november 2011

lagt en invitation til fernisering lørdag den 12. november 2011 fra kl. 12-16 i … Indbydelsen ligger ligeledes i bilag ... Der er tillige billeder af forsikrede fra de forskellige udstillinger omtalt tidligere i Nice, New York, Firenze og ligeledes et billede af forsikrede, hvor hun er ude at ride på sin hest.

Endelig angiver forsikrede til speciallægen, at hun kan køre bil, men kun når hun tager smertestillende medicin. Forsikrede fortæller i bilag …, om hvordan hun har fået inspiration til et værk som hun kalder '…'. Inspirationen fik hun på en syv dage lang køretur rundt i Skotland, hvor hun foretog køreturen alene. Vores lægekonsulent bemærker, at hvis forsikrede kun kører, når hun er under påvirkning af den medicin, som er angivet i speciallægeerklæringen, bør hun have et kørselsforbud, idet påvirkningen af denne medicin har karakter af kørsel i alkoholpåvirket tilstand. Forsikrede fortæller om, at det var anderledes at køre i Skotland, fordi hun skulle køre i den modsatte side af vejen. Man kan på den baggrund stille spørgsmålstegn ved, om det virkelig er rigtigt, at forsikrede alene kan køre bil, når hun er under påvirkning af den kraftige medicin, idet det må have formodningen imod sig, at forsikrede har kørt i så påvirket tilstand i en uge i Skotland.

Det er således vores vurdering, at speciallægen ikke har fået det rette indtryk af forsikredes faktiske og reelle fysiske tilstand.

I bilag … fortæller forsikrede om, at hun er flyttet til Jylland: ***'Jeg er så lige flyttet videre til …, hvor skabelsesprocessen bliver lidt anderledes, fordi jeg har større vider, jeg har mere plads, så jeg kan begynde at lave de helt store skulpturer'.*** Galleriet i … skal bestå af en sansehave og en ***'masse skulpturer både i sten og i bronze, og i aluminium og i stål'.*** Hun fortæller, at der altid vil være champagne og kaffe, når man kommer og besøger sansehaven og galleriet. Ligeledes vil man også kunne opleve hendes malerier, glaskunst og digtsamling. Endelig fortæller hun, at hun er med i digtbøger og hun har udgivet en ny bog sammen med andre kunstnere, som vil være at finde i galleriet. Forsikredes nye sansehave er beskrevet i en artikel fra den 23. august 2011 (bilag …). Der er ligeledes billeder fra sansehaven og galleriet.

Forsikrede skriver i mail af 2. marts 2011 (bilag …), at hendes kunst ikke bliver lavet for at blive solgt. Vi har imidlertid fundet dokumentation for, at forsikrede i 2011 har sendt tilbud til … og … Kommuner om salg af skulpturer (bilag ... og ... side …). Der er tale om store skulpturer til henholdsvis kr. 120.000 og kr. 329.500. Der er således ikke tale om en fritidsinteresse, men om en virksomhed, der afgiver tilbud på forholdsvis store beløb til offentlige myndigheder. Det er derfor ikke korrekt, hvad forsikrede oplyser til os i mail af 2. marts 2011.

Forsikrede sælger værker af relativ kostbar karakter og salget fra virksomhedens hjemmeside bevidner da også herom, idet der er værker som bl.a. koster kr. 60.000 (bilag … og …).

Selve skabelsesprocessen af skulpturerne må også anses for at være af kostbar karakter. Forsikrede omtaler i bilag …, hvordan hun entrerer med støbere i … nær … og på …, som støber skulpturerne i bronze. Forsikrede erkender også i bilag …, at bronze er et ret dyrt materiale at arbejde med. Hertil skal bemærkes, at forsikrede må køre i bil fra bopælen på … (nu …) til … og .... [ca. 250 km]

Forsikrede har i mail af 2. marts 2011 gjort gældende, at PFA Pension har tegnet et forkert billede af hende. Det fremgår af mailen, at *'De sidste 2 år har jeg ikke malet meget, heller ikke skulpturer, de var lavet før ulykken'. 'Det der står/stod på min hjemmeside, var den gamle [klagerens tidligere navn] / Nu [klagerens nuværende navn] hvad hun kunne".* Som det fremgår af de talrige eksempler i vores breve og de oplysninger, som er fremkommet i bilag …, er

dette ikke korrekt. Et sted fortæller forsikrede da også, at hun siden mødet med sin kæreste i 2010 har fundet en ny side af sig selv og har derfor lavet en skulptur hun kalder lidenskab. Det kan derfor konstateres, at forsikrede har lavet mange skulpturer siden ulykken. Ligeledes er hjemmesiden opdateret flere gange, hvilket er tydeligt, hvis man sammenholder bilag … (udskrifter fra hjemmesiden i februar 2011) og … (udskrifter fra hjemmesiden november 2011).

I brev af 8. juli 2007 (bilag …) til … Kommune rykker forsikrede for at få et svar på om hun kan komme i fleksjob. Hun skriver, at hun har mulighed for at undervise på skoler og uddannelsessteder, som starter i august. Derfor er hun meget ivrig for at få et svar om hun kan komme i fleksjob. Forsikrede ser sig derfor i stand til at varetage et job som underviser. Det fremgår da også af artikel fra Lokalbladet … den 16. marts 2010 (bilag …), at forsikrede underviser i fordybning i kunstens muligheder ved brug af naturen. Hun har bl.a. undervist på …, hvor kursisterne malede.

Forsikrede har ligeledes i oktober 2008 (bilag …) ansøgt om at komme i fleksjob i egen virksomhed, hvorfor hun må anse sig selv for at kunne arbejde som kunstner.

PFA Pension underbygger ovenstående med statusattest fra forsikredes praktiserende læge dateret den 6. januar 2009 (bilag …). Her fremgår følgende:

'[Klageren] er jo en kunstner og har mulighed for at ernære sig dels ved kunsten men også som underviser, det er dog ikke tilstrækkeligt til at have en basis indkomst så derfor har hun været nødsaget til at søge om pension'.

Forsikredes praktiserende læge beskriver således, at forsikrede ikke primært søger om førtidspension på baggrund af hendes helbredsmæssige situation, men mere på baggrund af hendes økonomiske situation. Lægen beskriver også, at forsikrede har ressourcer inden for kunst og undervisning.

Vores lægekonsulent, som har speciale i ortopædkirurgi, har set på sagens lægelige akter og sammenholdt dem med videoklippet (bilag …) og han konkluderer, at der er en klar uoverensstemmelse mellem, hvad forsikrede angiver af smerter og muligheden for at bevæge sig til speciallæge …, i forhold til den måde hun rent faktisk kan bevæge sig på.

Der synes således at tegne sig et billede af en person, som nok på et tidspunkt har haft problemer med ryggen, men som nu har fået det bedre. Der synes også at tegne sig et billede af en person, som til speciallæger og til PFA Pension oplyser en ting, alt i mens faktum omkring forsikredes levevis er en noget anden. Ser man eksempelvis på forsikredes såkaldte 'opdateringer' på virksomhedens Facebookprofil bærer de da heller ikke præg af, at forsikrede har det dårligt eller er så stærkt smerteplæget, som hun angiver til speciallægen eller til PFA Pension. Tværtimod bærer de præg af et menneske, der er i balance og befinder sig rigtig godt med produktion af sin kunst, rideture på sin hest og med livet som helhed. Hertil kan tilføjes, at det fremgår af forsikredes bilag …, at forsikrede har arbejdet meget med sig selv gennem årene og at hun derfor ikke hyppigt lider af angst og depression.

Forsikrede har - som nævnt ovenfor og i brevene af 24. februar 2011 og 28. april 2011 - mange projekter i forbindelse med hendes kunstvirksomhed og hun deltager i rejser og udstillinger både i ind- og udland. Med åbningen af det nye galleri i … udvider forsikrede sin virksomhed til at omfatte produktion af større skulpturere. Det bevidner om en person, der har et stort overskud og ressourcer til at sætte mange projekter i værk. Det er dokumenteret, at hun med de rette skånebehov kan varetage driften af en kunstvirksomhed med alt hvad

dette indebærer. Det er ligeledes dokumenteret, at der ikke er tale om en fritidsinteresse, men en virksomhed, som forsikrede bruger meget tid og energi på.

Det er på den baggrund vores vurdering, at forsikredes erhvervsevne ikke er nedsat med mindst halvdelen i alle erhverv og ikke har været det siden den forsikredes opstart af virksomheden i februar 2009. Vi har derfor med rette stoppet for udbetalingen af invalidepension og krævet den udbetaling tilbage fra forsikrede, som hun ikke har været berettiget til.

Forsikredes og dennes advokat har i sagens forløb beskrevet, at forsikrede ikke har en indtægt ved virksomheden og virksomheden derfor ikke burde have nogen betydning for vores vurdering af erhvervsevnen. Allerede fordi vi vurderer, at forsikredes medicinske erhvervsevne ikke er nedsat tilstrækkeligt, er forsikredes konkrete indtægtsforhold ikke relevant for sagens afgørelse.
…
Vi kræver tilbagebetaling, af den for meget udbetalte invalidpension fra den 1. februar 2009, hvorfra vi startede en udbetaling af invalidepension og hvor forsikrede allerede havde sin virksomhed.

I bilag …, fremgår det, at forsikrede skal rette henvendelse, hvis der sker en ændring i hendes situation herunder, hvis hun kommer helt eller delvist i arbejde. Vores krav om tilbagebetaling er begrundet i, at forsikrede ikke har oplyst os om hendes virksomhed og omfanget heraf. Hvis vi havde kendt til dette i januar 2009, havde vi ikke påbegyndt en udbetaling af invalidepension til forsikrede.

Det fremgår af bilag …, at vi kræver kr. 195.974,00 tilbagebetalt for perioden fra den 1. februar 2009 og frem til den 1. marts 2011. PFA er under ankenævnssagens behandling blevet opmærksom på, at PFA i flere breve til forsikrede har anført den 1. marts 2008 som den dato, hvor tilbagebetalingskravet skulle regnes fra. Da forsikrede ikke modtog ydelser den 1. marts 2008, men først fra den 1. februar 2009, er det sidstnævnte dato, som er afgørende i forhold til tilbagebetalingskravet."

Klagerens advokat har i brev af 3/1 2012 til nævnet hertil bl.a. anført:

"Det er vigtigt at præcisere, at min klient fortsat har daglige helbredsmæssige følger. Hun har kroniske smerter hver dag, hele døgnet.

Hun har desuden varige migræneanfald, som påvirker hende flere gange om måneden og somme tider flere gang om ugen. Når hun oplever migræneanfaldene tager hun stærk medicin og må være sengeliggende. Hun er følgelig fast knyttet til hovedpineklinikken i ...

Da min klient ofte er sengeliggende, har hun af sin læge fået besked på at træne sin ryg. Lægen der opererede hende, har anbefalet ridning. Han har forklaret, at ridning kan forhindre nye skader på diskus i ryggen. Hun forsøger derfor at ride flere gange om ugen, både i skridt (tølt) og lidt galop.

Generelt at min klients hverdag præget at hendes smertesituation. Hun føler at alt er blevet en kamp for sin eksistens her i livet. Hun kan og vil ikke stoppe med at male, fordi hun gennem sin kunst kan udtrykke sin mening og sine følelser og fortælle om sin smerte. Hun svinger konstant i humør og føler at hun er svær at være tæt på hver dag. Hun har ikke overskud sammen med mange med mennesker, hun går ind i sig selv og er meget alene. Som et billede på hendes situation vedlægges hendes beskrivelse som bilag ...

Min klient oplyser, at det er korrekt, at hun har været i udlandet i forbindelse med sin kunst. Hun har været inviteret til udstillinger, hvor hun så har fået sine nærmeste til at hjælpe sig med at læse og udfylde papirer. Alt andet praktisk har udstillingsstedet klaret. Et separat shippingfirma har klaret alt inden for transport.

Det er kunstrejserne, der har nødvendiggjort momsregistreringen. Både på kunstrejser og på udstillinger har min klient altid en hjælper med. Min klient oplyser, at hun ikke har været på rejse i 2011 på grund af helbredet og smerter.

PFA har i sit brev en beskrivelse af et kunstværk formet som en vinprop. Det kan oplyses, at vinproppen vejer 320 g. Jeg har svært ved at se, hvad der skulle være i strid med de oplysninger, som min klient har givet til speciallægen. Beskrivelsen fra PFA underbygger blot den efter min klients opfattelse 'fjendtlige' indstilling, som PFA har til sagen.

Det skal præciseres, at min klient ikke har en erhvervsindtægt som kunstner. Hun bruger sin kunst som udtryksform for sine indre frustrationer. Jeg henviser til de tidligere fremlagte regnskabstal.

Endeligt kan bemærkes, at min klients kæreste har lavet en sansehave til hende, hvor han har sat hendes skulpturer op i haven og der er gratis adgang for offentligheden om søndagen, samt efter aftale. Haven hjælper hende til at finde ro i sig selv, og denne oplevelse vil hun gerne give videre til andre."

I brev af 12/1 2012 til nævnet har selskabet hertil bl.a. bemærket:

"Forsikredes advokat oplyser, at forsikrede tager stærk medicin mod sin migræne og at hun er fast tilknyttet hovedpineklinikken i ....
Vi skal dertil bemærke, at det fremgår af statusattest fra 6. januar 2009 udfærdiget af forsikredes praktiserende læge (bilag …), at forsikrede for sin migræne *'bliver behandlet med Maxalt med god virkning',* og at forsikrede vil fortsætte med denne behandling fremover.

I forhold til advokatens påstand om, at Maxalt har karakter af at være stærk medicin, skal vi videre bemærke, at det fremgår af bilag …, at forsikrede *'har valgt et liv uden stærk medicin'.* Vores lægekonsulent har i overensstemmelse hermed vurderet, at Maxalt ikke er en 'stærk medicin', idet det anvendes som almindelig medicinering mod migræne, og det har ikke nogen væsentlige bivirkninger, fx må man køre bil. Forsikrede fik Maxalt ordineret fra Hovedpineklinikken i … og vi har ikke derudover akter i sagen, der viser, at forsikrede har løbende kontakt til Hovedpineklinikken ...

Forsikredes advokat oplyser, at forsikrede ikke har været ude at rejse i 2011. Imidlertid har forsikrede i 2011 afgivet tilbud til … og … Kommuner om salg af kunst til en værdi af flere hundredetusinde kroner, jf. bilag … og ... Ligeledes har forsikrede afholdt diverse udstillinger i Danmark, herunder i …, i november 2011, jf. bilag ..."

I brev af 26/1 2012 til nævnet har klagerens advokat hertil bl.a. anført:

"Min klient har følgende bemærkninger til sagen og til PFA Pensions brev af 12. januar 2012:

Til belysning af den smertestillende medicin min klient har taget, vedlægger jeg kopi af journal fra Hovedpinecenteret, … Hospital. Som det fremgår af journalen, har min klient i peri-

oden januar 2011 - januar 2012 forsøgt forskellige medicinpræparater. Hun har således fået ordineret store mængder Maxalt, Sibelium, Oxynorm, Lamotrigin, Sumatriptan samt Nozinan. Det fremgår tillige af journalen, at min klient fortsat har voldsomme smerter, der antager kroniske træk."

Ved brev af 15/2 2012 har selskabet hertil bl.a. bemærket:

"I journalen fra Hovedpinecentret den 11. januar 2011 fremgår det, at forsikrede skal påbegynde Sibelium, som forebyggende behandling, og at hun skal tage Maxalt som anfaldsbehandling.

Allerede den 14. februar 2011 beskrives det i journalen, at forsikrede oplever en lettelse i hovedet og at migræneanfaldende er ikke så kraftige som før behandling med Sibelium.

Den 21. marts 2011 beskrives det i journalen, at der er lidt bedring efter opstart med Sibeliumbehandling, men der er ingen ændring i forhold til frekvens. Ligeledes er der ikke bivirkninger ved Sibelium.

Den 25. august 2011 fremgår det, at forsikrede har læst i indlægssedlen, at Sibelium kan give depression og hun synes nu, at have fået depressive symptomer. Lægen anbefaler Lamotrigin i stedet for Sibelium, som forebyggende medicin, hvilket forsikrede ikke ønsker.

Ved telefonkontakt den 2. september 2011 vil forsikrede trappe sig ud af Sibelium og se an en måneds tid. Forsikrede er altså uden nogen form for forebyggende medicin, hvilket kunne tale for, at migræneanfaldende er blevet mere afdæmpede / sjældnere. Forsikrede underrettes om risiko for MOH (medicinoverforbrugshovedpine) ved for stort indtag af Maxalt.

Det fremgår af journalen 16. december 2011, at forsikrede oplever en forværring af migræneanfald. Hun har i den forbindelse haft et meget stort forbrug af Maxalt pga. flere migræneanfald. Det fremgår ligeledes, at forsikrede nu alligevel ønsker, at starte på den forebyggende medicin Lamotrigin. Lægen sender recept på Lamotrigin til forsikredes apotek allerede den 16. december 2011, men forsikrede startede først behandlingen i januar 2012. Ved den sidste kontrol den 16. januar 2012 er forsikrede derfor fortsat på startdosis, hvilket vores lægekonsulent bemærker, er en meget lille dosis. Hun får også en recept på Sumatriptan, som er et lægemiddel, der kan sidestilles med Maxalt; et præparat til behandling af migræneanfald, som skal tages i stedet for Maxalt, idet forsikrede ikke længere får gavn heraf pga. det nævnte overforbrug.

Det er således vores vurdering, at forsikrede imod lægernes anbefaling den 2. september 2011 beslutter sig for ikke at tage forebyggende medicin. Hun har tilsyneladende brugt Maxalt i for stort et omfang, som lægerne ellers har advaret hende imod, idet det kan give medicinoverforbrugshovedpine. Forsikrede følger således ikke lægernes anvisninger, hvilket resulterer i at hun i december 2012 oplever en betydelig forværring af tilstanden.

Vores lægekonsulent bemærker, at hvis Maxalt tages som anbefalet, kan det ikke betegnes som stærk medicin. Ligeledes bemærker vores lægekonsulent, at heller ikke Sibelium, Lamotrigin eller Sumatriptan kan betegnes som stærk medicin, hvis midlerne tages som anbefalet. Vi må derfor igen fastholde, at der ikke er tale om stærk medicin.

Det beskrives i journalen fra Hovedpinecentret den 11. januar 2011, at generne forværres ved fysisk aktivitet. Umiddelbart efter i journalen beskrives det, at forsikrede *'rider en del på*

islandsk hest', hvilket må beskrives, som en fysisk aktivitet. Det kan derfor undre, at forsikrede ønsker at ride, når hovedpinen derved forværres."

Af generel helbredsattest af 16/4 2007 fremgår bl.a.:

"6 Prognose
Her medtages såvel de helbredsmæssige udsigter som den forventede udvikling i patienten funktionsduelighed
Med hensyn til prognose og yderligere udtalelser omkring den psykiske lidelse må jeg henvise til psykiat … som passer pt
Med hensyn til pt's ryg er prognosen forholdsvis god hvis der tages hensyn til erhvervs valget og belastnings graden I erhvervet. Kan formentlig ikke længere klare heltidsarbejde idet hun har brug for lange hvileperioder efter forholdsvis korte arbejdsperioder. Hendes funktionsevne i sit gamle arbejde son sygehjælper er nedsat over 75 % fremover."

Af rapport om klagerens virksomhedspraktikker af 21/5 2007 fremgår bl.a.:

"**VP nr. 1.**
[Klageren] har i perioden 28.02.07-16.04.07 været i VP på …, som er en skole for sent udviklede og bogligt svage unge.
[Klagerens] arbejdsopgaver, har bestået i at udføre kreative opgaver i forbindelse med opsætning af teaterstykker. Dette har bl.a. været sminkning, vejledning i syning af kostumer, vejledning i forbindelse med rekvisitter, og udformning af disse. [Klageren] har desuden vejledt de unge i rengøring og andre dagligdags ting, men har ikke selv deltaget i udførelsen. Der har i forbindelse med VPen ikke været nogen løft, og [Klageren] har selv kunnet veksle mellem stående, gående eller siddende arbejdsstillinger.

[Klageren] startede på tre timer om dagen, og forsøgte så langsomt at øge timetallet. Dette har ikke været muligt, da [klageren] allerede ved fire timer om dagen fik så stærke smerter i knæ, lænd, ryg og hofter, at vi måtte sætte timerne ned til tre igen. Det er senere i forløbet forsøgt at øge timetallet igen, men måtte igen opgives, da [klageren] pga. smerter ikke magtede dette.
[Klageren] har under VPen haft store problemer med at komme op på første salen. [Klageren] har ikke selv magtet at sy, eller lave kulisser, men har kunnet råde og vejlede de unge, så de selv har været stand til at udføre disse arbejdsopgaver.

[Klageren] har været utrolig glad for at være i VP, og føler hun er kommet godt ud af det med de øvrige ansatte, og de unge. [Klageren] har hver dag måtte ligge og hvile sig når hun kom hjem fra VP.
[Klageren] kan godt se sig selv arbejde, på nedsat tid inden for dette arbejdsområde, på enten en efterskole, højskole, bosteder eller institutioner.

… fra … fortæller, at de har været glade for at have [klageren] i VP. [Klageren] er utrolig kreativ, og har været god til at arbejde med de unge. [Klageren] har været vellidt blandt de unge og de øvrige ansatte.
… fortæller endvidere, at de har kunnet se på [klageren], at hun fik stærke smerter, når hun havde været der mere end de tre timer. [klageren] har dog ikke på noget tidspunkt klaget over dette.

Konklusion

[Klageren] har på trods af de lette arbejdsopgaver og de skånehensyn der har været taget i VPen, ikke kunnet klare mere end tre timer om dagen.
Bedømt ud fra VPen vurdere …, at [klagerens] muligheder for selvforsørgelse inden for dette jobområde, må ligge inden for det rumlige arbejdsmarked.

VP nr. 2.
[Klageren] har i perioden 18.04.07-18.05.07 været i VP som receptionist/klinikassistent hos … Fysioterapi og Træning.

[Klagerens] arbejdsopgaver har bestået i kontorfunktioner, telefonpasning kontakt/ tidsbestilling, give kunder varmebehandling, hænge håndklæder til tørre samt lave kaffe til kunderne. Der har i forbindelse med VPen været taget hensyn til, at der ikke måtte indgår tunge løft eller ensidige arbejdsstillinger. [Klageren] startede på tre timer om dagen, men har pga. smerter og dårlig psyke svinget mellem en og tre timer om dagen.
[Klageren] har psykisk ikke kunnet klare den direkte kunde kontakt, og har rent fysisk ikke kunnet klare, at sidde og ordne kontorfunktioner. [Klageren] har prøvet at give varmebehandlinger, men dette var for hårdt fysisk, da hun ikke magtede at løfte varmepuderne, der vejer 5 kilo.
[Klageren] har under VPen måtte blive hjemme 3 dage pga. for stærke smerter. [Klageren] har under VPen fået det dårligere psykisk, og er af egen læge blevet sat op i dosis i både smertestillende og antidepressiv medicin. [Klageren] har haft det dårligt med at måtte konstatere, hvor lidt hun har kunnet magte.

… fra Fysioterapien vurderer, at [klageren] ikke ville kunne klare kontorfunktioner/receptionist arbejde rent fysisk, og at [klagerens] arbejdstempo ligger på ca. 20 %. … fortæller samtidig, at [klageren] under VPen har været meget dårlig både fysisk og psykisk, og ikke har magtet ret meget. [Klageren] er kommet godt ud af det med de øvrige ansatte.

På opfølgningsmøde d. 11.05.07 er [klageren] så dårlig både fysisk og psykisk, at vi vælger at stoppe VPen. [Klageren] er så medicineret, at det ikke er relevant/realistisk at fortsætte.

Konklusion
[Klageren] har på trods af de lette arbejdsopgaver, og de skånehensyn der har været vist i VPen, ikke kunnet klare mere end et snit på to timer om dagen. Vurderet ud fra VPen, må … konstatere, at [klageren] ikke vil kunne bestride et arbejde inden for dette arbejdsområde.

Samlet konklusion
Bedømt ud fra de to VPer som [klageren] har været igennem, vurderer …, at [klagerens] muligheder for at blive selvforsørgende, må ligge inden for det kreative arbejde med unge på enten efterskole, højskole, bosteder eller institutioner. Da [klageren] inden for dette område, på trods af skånehensyn kun kan magte tre timer om dagen, vurdere … samtidig at [klagerens] muligheder for at blive selvforsørgende, må ligge inden for det rumlige arbejdsmarked.
Med de lette opgaver [klageren] har haft i sine VPer, kan … ikke pege på et arbejdsområde, hvor vi vurderer, at [klageren] vil have en større arbejdsevne."

Af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring indhentet på begæring af arbejdsskadestyrelsen af 8/8 2008 fremgår bl.a.:

"Konklusion
[Klageren] har fortsat funktionshæmmende gener fra højre knæled efter meniskskade.

Objektivt findes indskrænket bevægelighed og betydelig ømhed omkring knæleddet.
Der er formentlig tale om begyndende degenerative forandringer, og da tilstanden har været konstant i over to år - trods intensiv boming - er der desværre Ingen udsigt til forbedring.

Tilstanden må anses for varig."

Af psykolog vurdering af 12/1 2009 indhentet på begæring af kommunen fremgår bl.a..

"**Relevant baggrund** [klageren] er en 39-årig enlig kvinde, som har været udsat for fysisk og psykisk vold i opvæksten. I sept. 2006 var hun udsat for et uheld på arbejde som sygehjælper på … Sygehus, hvor en pt. faldt ind i hende og hun beskadigede ryggen og højre ben. Hun er blevet opereret 3 gange i bevægeapparatet: i 1987 i højre hofte, i 2007 i højre knæ og i jan. 2008 i lænden, som blev gjort stiv. Hun har periodevis været sygemeldt siden. Hun har gennem mange år lidt af invaliderende angst og tristhed.

Vurdering af aktuel tilstand [Klageren] lider af kroniske smerter i lænd med udstråling op i ryggen og ned i benene. Hendes kroniske smerter i lænd og ryg ligger gennemsnitligt på VAS=6-7 (Visual Analogue Scale 0= Ingen smerte - 10=Værst tænkelige smerte) med højeste VAS=10 og laveste VAS=5. Hun er aldrig smertefri. Hun spænder meget i kæber og skuldre. Hun spænder hurtigt op, hvilket forværrer hendes smerter. Hun lider af migrænehovedpine ca. 2-3 dage hver uge med synsforstyrrelser, lydoverfølsomhed og kvalme. Hun lider hyppigt af svimmelhed. Hun forsøger at se lyst på livet trods mange personlige traumer og familiemæssige belastninger. Hendes søvn, energiniveau og humør svinger meget fra dag til dag og time til time. Hun har svært ved at udføre selv dagligdags opgaver pga. stivhed, kroniske smerter, hurtig udtrætning og svimmelhed. Hun har arbejdet meget med sig selv gennem årene og lider ikke så hyppigt af invaliderende angst og depression.

Kommunen ønsker vurdering af flg.:

1. Vurdering af [klagerens] arbejdsevne [klageren] lider dagligt af kroniske smerter med høj gennemsnitligt smerteintensitet og stiv ryg, som forstyrrer hendes søvn, energiniveau, humør og evner til at udføre selv dagligdags opgaver. Hun kan ikke bøje sig ned eller rotere kroppen i lænden. Hun er svært ordblind med problemer med at stave. Jeg vurderer hendes arbejdsevne til at være markant begrænset både mht. bevægelighed, energi, koncentration og vedholdenhed. Dvs. at jeg vurderer, at MB ikke længere er i stand til at arbejde.

2. Vurdering af [klagerens] psykiske tilstand [klageren] svinger meget i humør afhængig af smerterne. Smerte er per definition en personlig sanseoplevelse, der involverer følelsesmæssigt ubehag. Stress og ydre belastninger og krav påvirker således hendes smerter og humør og energiniveau. Hun er konstant belastet af sin smertetilstand både psykisk og fysisk.

3. Vurdering af behandlingsmuligheder Jeg har arbejdet sammen med [klageren] i kognitiv adfærdsbehandling i 8 af 10 sessioner i perioden fra den 08-09-08 til den 12-01-09. [klageren] har arbejdet målrettet på at tilegne sig nye måder at håndtere sin tilstand på. Hun tilkendegiver, at hun har fået redskaber til at reducere de negative følelsesmæssige aspekter af smerteoplevelsen samt metoder til at reducere spændingerne. Jeg vurderer, at [klageren] har gavn af behandlingen, der kan hjælpe hende til bedre at håndtere de kroniske smerter, men ikke til at gøre hende smertefri
4. Vurdering af tilstandens varighed [klageren] lider af kroniske smerter, som forværres af stress og pres. Vi kan ikke adskille stress og smerte. [Klageren] lider dagligt af høj smerteintensitet og er aldrig smertefri. Hun har flere mestringsstrategier til at reducere sin smerte no-

get. Varigheden af hendes smertetilstand vurderer jeg til at være kronisk og uden mulighed for markant bedring."

I brev fra selskabet til klageren om tildeling af midlertidige helbredsbetingede ydelser af 30/1 2009 fremgår bl.a.:

"Vi har vurderet, at din erhvervsevne er midlertidig nedsat til en tredjedel. Du får derfor fuld invalidepension og fuld præmiefritagelse fra den 1. februar 2009, hvor du ophører i dit fleksjob, til den 1. februar 2011, hvor vi følger op på din situation.

I den oversigt, vi har vedlagt, kan du læse mere om, hvad du får fra din pensionsordning og i hvilken periode.

Hvordan har vi vurderet din erhvervsevne?
Vores vurdering bygger på udskrifter fra din læge, speciallægeerklæring fra …, ortopædkirurgi, psykologudtalelse fra … og akter fra … Kommune.

Vi har således lagt vægt på følgende:

Af journal fra Jobcenter …, dateret den 29. oktober 2008, fremgår det, at du har været sygemeldt siden den 28. august 2008 fra dit fleksjob i SFO i ...

Af opsigelse, dateret den 30. oktober 2008, fremgår det, at du er opsagt med udgang af januar 2009.

Af speciallægeerklæring, skrevet af …, ortopædisk kirurgi, fremgår det, at objektivt, bevæger du dig frit og uden halten. Der er normal konfiguration af begge knæled, der er ingen ansamling og ingen retropatellar skurren. Der er udtalt palpationsømhed langs begge ledlinier i forbindelse med knæ. Der er fri og normal bevægelighed i begge hofteled og begge fodled. Tilstanden har været stationær siden marts 2006.

Af psykologvurdering, skrevet af …, dateret den 12. januar 2009, fremgår det, at du svinger meget i humør afhængig af smerterne. Stress, ydre belastninger og krav påvirker således dine smerter, dit humør og energiniveau. Du er konstant belastet af din smertetilstand, både psykisk og fysisk. Det fremgår endvidere, at du går til kognitiv adfærdsbehandling og således arbejder målrettet på at tilegne dig nye måder at håndterer din tilstand.

Af statusattest, egen læge, dateret den 6. januar 2009, fremgår det, at du har været til en ekstraordinær kontrol den 19. juni 2008, hvor der findes normale forhold efter operationen og der er ikke nogen ustabilitet i det opererede. Din ryg er uden for operativ rækkevidde.

Du får således foreløbig invalidepension frem til den 1. februar 2011. Vi kontakter dig igen omkring februar 2011 for at følge op på din situation og tage stilling til, om perioden skal forlænges.

Vi sætter pengene ind på din konto
Vi overfører pengene til din konto inden for tre uger. Du får et brev fra os, så snart vi har udbetalt pengene.

Ændrer din situation sig, skal du meddele det til os

Du skal være opmærksom på, at vi stopper eller nedsætter udbetalingen, hvis din erhvervsevne forbedres, eller din tilknytning til arbejdsmarkedet ændrer sig. Vi stopper eller nedsætter samtidig indbetalingen til ordningen. Vi beder dig derfor kontakte os, hvis du fx

- bliver raskmeldt
- kommer helt eller delvist i arbejde
- begynder i eller bliver godkendt til fleksjob
- får førtidspension
- får revalidering

Hvis du ikke giver os besked, risikerer du at skulle betale udbetalingen tilbage til os, og at vi trækker de udgifter, vi har haft til at opretholde dine dækninger, fra din pensionsopsparing."

Af afgørelse af 28/2 2009, hvor klageren blev tilkendt førtidspension fra den 1/3 2009 fremgår bl.a.:

"**Redegørelse for, at arbejdsevnen ikke kan forbedres:**
[Klageren] er kendt fleksjobberettiget i 2007 på grund af kronisk rygproblematik samt psykisk skrøbelighed. Hun har været sygemeldt siden august 2008 på grund af forværring af tilstanden. Hendes funktionsniveau er svært reduceret og behandlingsmulighederne vurderes at være udtømte.

Hun har været i to arbejdsprøvninger ved tilkendelse til fleksjobbet. Her vurderes, at hun ville egne sig til et fleksjob som underviser eller støtteperson. Dette har så været forsøgt, hvor hun har været ansat i fleksjobbet i SFO i ca. 1 år, men har reelt kun været på arbejde i ca. 4 måneder og har i disse måneder ikke magtet arbejdet på den aftalte tid 15-20 t/u, men max 10 t/u på grund af hendes helbredsmæssige tilstand.

Redegørelse for den pågældendes ressourcer samt muligheden for at anvende og udvikle dem: Redegørelsen skal udarbejdes i samarbejde med den pågældende, og dennes egen opfattelse af forholdene skal udtrykkeligt være anført

[Klageren] har ressourcer qua de kvalifikationer, hun har opnået via uddannelse og arbejdsmarkedserfaringer. Hendes samlede helbredsmæssige tilstand forhindrer hende i at anvende disse ressourcer. [Klageren] har forsøgt at fastholde sig på arbejdsmarkedet, men forværringen af hendes helbredsmæssige tilstand forhindrer hende i at fastholde sig på arbejdsmarkedet og [klageren] kan ikke længere se sig selv magte et arbejde.

Faglig forklaring på, hvorfor den pågældendes arbejdsevne anses for varigt nedsat:
Arbejdsevnen anses som værende varigt nedsat på grund af de helbredsmæssige forhold. Behandlingsmulighederne er udtømte og der er alene tale om smertelindrende - livskvalitetsforbedrende - tiltag.

Faglig forklaring på, at arbejdsevnen ikke lader sig anvende til selvforsørgelse uanset muligheder for støtte efter social eller anden lovgivning:

Funktionsevnen er varigt nedsat pga. kronisk ryglidelse. Det skønnes ikke at være realistisk med revalideringstiltag og fleksjob-ordning har været forsøgt.
Jf. lægeskøn af den 27.01.2009 bør [klageren] skånes for fysisk præget arbejde, arbejde med akavede arbejdsstillinger, arbejde hvor hun udsættes for skub, samt arbejde hvor hun

risikerer udsættelse for stress og ydre påvirkninger. Der kan således ikke peges på et arbejdsområde som hun vil kunne varetage hverken på fuld tid eller nedsat tid.

Alle muligheder vurderes at være afprøvet og udtømte.

Angivelse af en eller flere konkrete arbejdsfunktioner, den pågældende med sin nedsatte arbejdsevne anses for at kunne udføre:

[Klageren] arbejdsevne vurderes så nedsat, at der ikke engang på det rummelige arbejdsmarked er mulighed for at etablere en realistisk arbejdsfunktion."

I afgørelse fra Arbejdsskadestyrelsen af 20/5 2010 om arbejdsskaden i 2005 hedder det bl.a..

"Begrundelse
Vi har genoptaget din sag om erstatning for tab af erhvervsevne, idet du er tilkendt førtidspension.

Vi har vurderet, at dit samlede tab af erhvervsevne svarer til en nedsættelse med cirka totredjedele. Vi finder imidlertid, at dit tab af erhvervsevne på grund af arbejdsskadens følger udgør halvdelen, altså 50 procent. I denne vurdering er indgået, at grunden til, at du er tilkendt førtidspension også skyldes dine psykiske gener, og at disse psykiske gener ikke har årsagssammenhæng med arbejdsskaden.

I vores vurdering er indgået, at du på tidspunktet for tilkendelse af førtidspension var 39 år. Din alder var således ikke i sig selv til hinder for, at du kunne påtage dig nye udfordringer og nye typer jobs.

Som følge af arbejdsskaden fik du et stort skånebehov i forhold til rygbelastende, og andre fysiske arbejdsopgaver.

Din løn var ikke usædvanlig høj, omend den var i den højere ende af skalaen, og du ville efter vores vurdering, have vanskeligt ved at opnå som følge af skaden.

Ud fra en samlet vurdering finder vi dit tab af erhvervsevne på grund af arbejdsskadens følger er nedsat med 50 procent."

Af journalen fra hovedpinecenteret på et hospital fremgår bl.a.:

"**11.01.11 AMBULANT**
13.00 HOVEDPINECENTER …
FORUNDERSØGELSE
41-årig kvinde fulgt her tidligere på grund af migrænelignende hovedpine i 2007. Er nu genhenvist af egen læge på grund af ønske om dette.
…
AKTUELLE
Patienten fortæller, at hun så langt hun kan huske tilbage har lidt af hovedpiner. Husker hun allerede som barn, blev hentet i skolen flere gange om ugen grundet hovedpine.
Jeg har dog indtryk af, at det de første mange år drejede sig om en relativt fredelig migrænetilstand.

18. 81.233

I 2007 skriver … i journalen, at hun har migræne 1-2 gange om måneden, det kuperes med Maxalt Smelt.
Patienten har siden da været opereret i ryggen. Hun har fået sat en dese ind lumbalt. Det har ikke hjulpet videre meget på hendes smerter.
Er blevet fulgt for dette frem til for et halvt års tid siden. I løbet af de sidste 3 måneder, har patienten haft en ganske voldsom forværring i sin hovedpine. Kender ingen udløsende faktorer til dette. Synes selv det er gået ganske godt det seneste år. Hun har fået en pension i 2009 og er stadig på hobbyplan kunstner; maler billeder og laver skulpturer, som hun rejser rundt og viser frem i verden.
Hovedpinen, som plejer at være der få gange om måneden, er der nu mere end 10 dage om måneden. Patienten kan ikke længere kupere den med Maxalt. Hun vågner om morgenen med kvalme, hovedpine og trykken i begge sider af hovedet, dog mest venstre: trods Maxalt, som hun har fået udleveret hos egen læge. Hele dagen ligger hun i sengen på grund af kvalme, svimmelhed og hovedpine.
Har haft paræstesier ud i fingrene og beskriver flimmerskotomer, som kommer lidt tilfældigt rundt i hovedpinen. Til tider har hun så ondt i hovedet, at hun føler, hun har lyst til at skrige og råbe.
Hun kan have dage, hvor hun tager op til 30 mg Maxalt og føler da, at hun får trykken i brystet af det.
Som regel er hovedpinen værst om morgenen og aftager henover dagen nogle gange først sent om aftenen.
Medbringer hovedpinedagbog der endvidere viser, at hovedpinen altid er ledsaget af kvalme og altid forværres ved fysisk aktivitet.
…
PLAN
Således drejer det sig om 41-årig kvinde, der gennem de sidste 3 måneder har oplevet en væsentlig forværring af allerede kendt migræne.
Der er umiddelbart ingen udløsende faktorer, patienten kan pege på. Medicin tager hun ikke mere end 10 dage om måneden og i hendes liv er der intet, der er ændret.
Hun synes faktisk, at det går meget godt.
Grundet forværring i migrænen
rp. MR-skanning.
Efter konference med …
rp. Sibelium i 14 dage,
herefter stigende til 10 mg som forebyggende behandling.
Patienten og jeg aftaler, at hun ophører med Oxynorm og tager Maxalt som anfaldsbehandling.
…
21.03.11 AMBULANT
13.40 HOVEDPINECENTER …
2. ambulante lægekontakt i …:
Møder til klinisk kontrol.
Lidt bedring efter opstart af Sibeliumbehandling. Ingen ændring i forhold til frekvens. Pt. har fortsat 3-4 dage med migræne om ugen. Nogle af anfaldene er med aura. Er stoppet med rygning. Jeg understreger risikoen for kardio- og cerebrovaskulære sygdomme ved rygning og migræne med aura.
Foreløbig fortsætter vi med Sibelium, og der er ingen bivirkninger. Vi aftaler
rp. ny tid om 3-4 mdr.
mhp. status og stillingtagen til videre forløb i klinikken. Pt.s diagnose skal ændres til migræne med og uden aura.
rp. Kopi af notat til e.l.
/G43.0 migræne uden aura

G43.1 migræne med aura/
…
25.08.11 AMBULANT
10.40HOVEDPINECENTER …
Møder til klinisk kontrol. Ægtefællen er tilstede.
Rigtig god effekt af Sibelium, dog fortsætter anfaldene med samme frekvens, og pt. har brug for Maxalt ca. 10 gange om mdr. Fortæller om depressive symptomer, og jeg kan ikke udelukke, at det relateres til Sibelium. Pt. har også selv læst i indlægssedlen, at Sibelium kan udløse depression. Jeg fortæller pt., at hendes tilstand er kronisk, og det vil sige varig og ikke kan kureres, men kan forbedres med forebyggende medicin. Jeg foreslår alternativ behandling med Lamotrigin, men pt. ønsker ikke denne. Hvis pt. fortsætter med depressive symptomer, så vil det være relevant at stoppe med Sibelium. Pt. vil overveje denne. I forbindelse med pause og ved recidiv af hyppige anfald, er pt. velkommen til at ringe til klinikken og bede om recept på Lamotrigin. Pt. accepterer ovenstående plan."

Af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 24/6 2011 indhentet på begæring af selskabet fremgår bl.a.

"Resumé og konklusion

Det drejer sig om en 42-årig kvindelig førtidspensionist med mangeårig psykiatrisk anamnese.
Opereret for meniskskade i højre knæ med vedvarende tendens til intermitterende smerter og knæsvigt samt mangeårige lændesmerter med ledsagende symptomer fra højre underekstremitet.
Fik i starten af 2008 foretaget stivgørende/stabiliserende indgreb mellem 5. lændehvirvel og korsbenet på baggrund af degenerativ discussygdom. Smerterne fortog sig dog aldrig. Efter et par år med nogen bedring, recidiverede smerterne i starten af dette år og er nu også lokaliseret noget højere oppe i ryggen. En fornyet MR-scanning viste tilfredsstillende forhold svarende til det tidligere opererede niveau, men tilkomst af lettere degenerative forandringer på et enkelt, højere niveau, mellem 3. og 4. lændehvirvel. Hun har uændret gennem årene haft føleforstyrrelser, men ikke egentlige smerter i højre underekstremitet. Har nogen tendens til udtrætning af højre fod ved belastning.
Endvidere lejlighedsvise smerter og fornemmelse af knæsvigt på højre side. Smerterne er da lokaliseret til begge sider for leddet.

Objektivt findes upåfaldende forhold vedrørende højre knæ.
Er udtalt øm lavt i lænden samt paravertebralt for en her upåfaldende cikatrise. Endvidere moderat øm på overgangen mellem bryst og lænderyg. Er kun i mindre udpræget grad paravertebral øm.
Der er stærkt indskrænket bevægelighed i lænderyggen både ved foroverbøjning og sidebøjning. Gangen er med tydelig halten. Der er dys- og hypæstesi svarende til 5. lumbale og 1. sakrale rod samt diskret dorsalfleksionsparese af højre fod, men ingen tegn på pågående rodtryk eller atrofi.

Der er overensstemmelse mellem de af skadelidte fremførte klager og de ved den objektive undersøgelse gjorte fund.
Det synes godtgjort, at skadelidte har kronisk degenerativ lænderyg lidelse. Det operative resultat er tvivlsomt. Der er senest påvist tilkomst af lette degenerative forandringer på yderligere en båndskive mellem 3. og 4. lændehvirvel. Denne kan ikke med sikkerhed tilskrives patologiske forhold/sygdomsforandringer, men kan være af generel degenerativ/aldersbetinget karakter. Der synes ikke at være væsentlig patologi vedrørende højre knæ.

Der er ingen tvivl om at hendes rygsmerter er hæmmende for hendes daglige aktivitets- og udfoldelsesmuligheder, ydermere farves de af nogen funktionel overbygning.
Tilstanden anses for stationær, og det skønnes yderst tvivlsomt hvorvidt hun kan drage fordel af yderligere kirurgisk behandling.
Hendes erhvervsevne er tidligere skønnet reduceret med 75 % og hun er tildelt førtidspension. Hendes erhvervsevne skønnes ikke bedret, men formentlig betinget af både ryglidelse og operation herfor samt psykisk belastning og evt. sygdom.
/Degenerativ lænderyglidelse og følger efter operation herfor
Dolores dorsi
Myosis dorsi et colli
Følger efter højreside menisk operation
Migræne
Psykisk lidelse/"

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"Stk. 5. En ydelsesberettiget nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når forsikrede - efter PFA Pension's skøn - ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel respektive halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse."

Nævnet udtaler:

Efter oplysningerne om omfanget af klagerens kunstneriske aktiviteter sammenholdt med oplysningerne om hendes helbredsmæssige forhold finder ankenævnet ikke at kunne kritisere, at selskabet som sket har standset udbetalingen af helbredsbetingede ydelser fra den 1/3 2011.

Nævnet finder derimod ikke på det foreliggende skriftlige grundlag at kunne afgøre, om oplysningerne om klagerens kunstneriske aktiviteter er af en sådan karakter, at hun har været i ond tro, således at selskabet kan kræve tilbagebetaling af udbetalte ydelser fra den 1/2 2009 til den 28/2 2011. Nævnet må derfor afstå fra at behandle denne del af sagen jf. vedtægternes § 4. Afgørelsen herom må som følge heraf træffes ved domstolene, hvor der er mulighed for parts- og vidneafhøringer.

21. 81.233

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold i sin klage over at udbetalingen af helbredsbetingede ydelser er standset fra den 1/3 2011.

Nævnet kan ikke afgøre berettigelse af selskabets tilbagebetalingskrav.

Svend Bjerg Hansen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Henning Jønsson